

PEYGAMBER EFENDİMİZİN (S.A.V.)

MÜSAMAHALI YOLU

إِنِّي لَوْ أُحْرِمُ عَلَيْكُمْ احْتَرَقْتُمْ، وَإِنَّ تَحْرِيمَ الْأَنْبِيَاءِ
لَا تُطِيقُهُ الْجِبَالُ. طَبَّ عَنْ سَمْرَةَ.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

El-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben müberaken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmâin ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'dü;

Fe-kâle rasûlullahi sallallahu aleyhi ve sellem.

Innî lev uharrimü 'aleyküm ihteraktüm ve inne tahrîme'l-enbiyâi lâ tutîkühü'l-cibâlü.

Taberânî'nin Semure radıyallahu anh rivayet eylediğine göre Peygamber sallallahu aleyhi vessellem buyurmuş ki;

Innî. Ben. Innî lev uharrimü 'aleyküm. Eğer ben size yasaklayıcı bir kimse olsaydım. Şunu yapmayın, bunu yapmayın, öyle olmaz,

böyle olmaz, eğer size böyle yasaklayıcı olsaydım. *İhteraktüm*. Yanardınız, cayır cayır yanardınız.

Ve inne tahrîme'l-enbiyâi lâ tutîkühü'l-cibâlü. Çünkü peygamberlerin yasaklarına dağlar tahammül edemez. Yani tam her şeyi güzel yapmanızı isteseydim, tam her türlü şeyden, kusurdan, günahattan uzak durmanızı, tam çizseydim yasakları, sıkı takip etseydim mahvolurdunuz. O zaman buna kimse tahammül edemez. Çünkü peygamberler Allah'ın emirlerini yerine getirilmesini isterler. Tam şey yapıldığı zaman insanoğlu zayıf o zaman bütün kavimler bütün ümmetler mahvolurdu. Ama müsamahalı, merhametli kimseler. Yalvarıyorlar Cenâb-ı Hak Teâlâya.

Nitekim ikinci hadîs-i şerîfte de buyruluyor.

إِنِّي إِنَّمَا بُعِثْتُ بِالْحَنِيفِيَّةِ السَّمْحَةِ، وَلَمْ أُبْعَثْ
بِالرَّهْبَانِيَّةِ الْمُبْدَعَةِ. أَلَا وَإِنَّ أَقْوَامًا ابْتَدَعُوا
الرَّهْبَانِيَّةَ، فَكُتِبَتْ عَلَيْهِمْ، فَمَا رَعَوْهَا حَقًّا
رِعَايَتِهَا. أَلَا فَكُلُوا اللَّحْمَ، وَاتُّوا النِّسَاءَ، وَصُومُوا

وَأَفْطِرُوا، وَصَلُّوا وَنَامُوا، فَإِنِّي بِذَلِكَ أُمِرْتُ. طَب
عَنْ أَبِي أَمَامَةَ.

Innî innemâ bü'istü bi'l-hanîfiyyeti's-semhati ve lem üb'as bi'r-rahbâniyyeti'l-mübde'ati elâ ve inne akvamen ibtede'u'r-rahbâniyyete fe-kutibet 'aleyhim fe-mâ ra'avhâ hakka ri'âyetihâ elâ fe-külü'l-lahme ve'tü'n-nisâe ve sümû ve eftarû ve sallû ve nâmû fe-innî bi-zâlike ümirtü.

Taberânî, Ebû Ümâme'den rivayet etmiş diyor ki efendimiz sallallahu aleyhi vessellem;

Ben hiç şüphe yok ki sadece. *Bü'istü bi'l-hanîfiyyeti's-semhati*. Müsamahalı, Cenâb-ı Hakk'ın dinine, yoluna gönül vermiş, putları vs. ye iltifat etmeyen, hakka meyletmiş, hakkı yönelmiş olan insanların yolu üzere bahs olundum. İbrahim aleyhisselam yolu üzere bahs olundum.

Ve lem üb'as bi'r-rahbâniyyeti'l-mübde'ati. Bid'at olarak ortaya çıkartılan ruhbanlıkla emrolunmadım.

Elâ ve inne akvamen ibtede'u'r-rahbâniyyete. Gözünüzü açın. Bilin ki, iyi bilin ki, bir takım insanlar, bu ruhbanlık denilen,

rahiplik denilen, dağlara çekilip manastırlara kapanıp, cemaatten, cemiyetten kopup, Allah'a böyle evlenmeyip, rahibe olarak, rahip olarak, papaz olarak ibadet etmeyi çıkardılar kendi kafalarından, böyle yaparsak daha iyi sevap kazanırız düşüncesiyle, Allah da, kendileri çıkardılar bid'at olarak.

Fe-kutibet 'aleyhim. Allah da madem böyle düşündünüz. Pekâlâ, böyle yapmak size yazıldı diye, farz boyunlarına mecburi kılındı bu.

Fe-mâ ra'avhâ hakka ri'âyetihâ. Sonra da bu kararlaştırdıkları usulleri tam riayet edemediler. Ruhbanlığı, Allah'a ibadeti tam yapamadılar. Kenarlara çekilip, dağlara çıkıp, mağaralara girip de daima Allah'a güzel ibadet edeceğiz dedikleri halde, ona da tam riayet edemediler. Belalarını buldular, işi kendileri zorlaştırdılar. Pekâlâ, öyle olsun buyurunca Cenâb-ı Hak'ta. Evvelce kararlaştırdıkları gibi de yapamadılar.

Ben öyle değilim. Ben İbrahim aleyhisselamın, hakka âşık olan insanların yoluna, müsamaha yoluna, şöyle mutedil, ölçülü, dengeli insanların, imanlıların, mümin kulların yoluna

grip öyle hareket etmekle emrolundum. Bundan dolayı elâ dikkat edin.

Fe-külü'l-lahme. Et yiyin. Çünkü bazıları et yemez, bazıları yumurta yemez, bazıları balık yemez. Sen hiç balık yedin mi demiş birisi?

Ötekisi de hayır asla demiş. Niye yemiyorsun? Ne var yani? Ne oluyor yani? Balık da Allah'ın bir yaratığı, insanların faydalanacağı bir mahlûk. Et yiyin, kimse et yememe taraftarı. Kendileri çıkarmışlar yemeyelim günah olur. Et yiyin.

Ve'tü'n-nisâe. Nikâhlanın. Hanımlarla evlenin. Kadınlara gidin. Kadınlardan uzak durmak yol değil. Çünkü herkes kadınlardan uzak dursa, ne evlat olurdu, ne torun olurdu, ne nesil olurdu, ne insanoğlu dünya üzerinde yaşar kalırdı. Hemen babaları öldükten sonra, ondan sonra artık kadınlarla ilişki olmadığından nesil kesilirdi yani. Allah'ın kanunu. Bu ayıp, günah tarafı yok. Evlenin. Öyle ruhbanlık yapıp evlenmeyeceğim bilmem ne. Rahibeler, Hz. İsa'yla evlenmeye heves ederek evlenmiyor. Papazlar Allah'a ibadet edeceğim diye evlenmiyor ama ondan sonra da dayanamıyorlar, nefisleri kabardığı zaman da günah işliyorlar.

Çeşitli kitaplarda çeşitli şeyler yazılıyor. Amerika da kaç tane papaz hapse girmiş. Arkadaşlar anlatıyordu, dergilerde, kendilerine tebliğ için gönderilen çocuklara karşı, meyillerinden filan cinsel yönden kusurlarından. Oruç tutun.

Ve sûmû ve eftarû. Oruç tutun. Bazen de tutmayın. Yani her gün oruç tutacağız, bütün ömrümüzü oruçla geçireceğim, öyle bir şey de yok. Bazı günler tutun sevap kazanın, bazı günlerde tutmayın, yiyin.

Cenâb-ı Hakk'ın nimetlerini. El-hamdûlillâh şu elma ne güzelmiş. El-hamdûlillâh bu amma tatlı olmuş, hanım eline sağlık, çok şükür Ya Rabbi! Çok lezzetli olmuş, yakın zamanda bu kadar güzel tatlı yememiştim, bu da Allah'ın bir nimeti. Bazen oruç tutun, bazen tutmayın.

Ve sallû ve nâmû. Geceleyin ibadet edeceğiz diye, kalkıp abdest alıp namazda kılın, teheccüd ama uyku da uyuyun. Uyku da yasak değil. Belirli saatler içinde uyku da uyuyun. Ne var yani? Uyku da uyursunuz, bir zaman gelir, kalkar abdest alır, namaz da kılarırsınız, uyku da vücudu dinlendirir, o da ihtiyaç, insanoğlu uyumadan durmuyor, öteki mahlûklarda öyle. Akşam oldu mu tavuklar kümese çekilir, kuşlar

yuvalarında tüneler dallarda, kedi bir tarafa kıvrılır, her şeyin istirahatı var, istirahatsız olmuyor bunlar tabi

Ve fe-innî bi-zâlike ümirtü. İşte ben böyle emrolundum. Yani tabiat üzere, dengeli, müsamahalı, rahat bir kulluk yapmakla emrolundum. Yasaklı değil. Birinci hadîsteki gibi hani her şey yasak etseydim, takat getiremezsiniz dediği gibi değil. Elhamdülillâh Allaha hamd ü senalar olsun. Evlenmek sevap yemek, yiyip şükretmek sevap yemek, yemeyip oruç tutmak sevap, teheccüde kalkıp namaz kılmak sevap, uyumak da var.

﴿٩﴾ وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ سُبَاتًا

Ve ce'alnâ nevmeküm sübâten. (78/Nebe' 9)

Gecenizi sizi istirahat vesilesi eyledik. Tabiat dini, hilkâta, fıtrata uygun, ölçülü, dengeli bir güzel yol. Efendimizin öğrettiği İslam dini.

İkinci hadîs-i şerîfte bu.

Üçüncü hadîs-i şerîf.

إِنِّي لَأَعْلَمُ كَلِمَةً لَوْ قَالَهَا لَذَهَبَ عَنْهُ مَا يَجِدُ. لَوْ قَالَ:
 أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، ذَهَبَ عَنْهُ مَا يَجِدُ.
 حم خ م ك ح ب عَنْ سُلَيْمَانَ بْنِ صُرَدٍ قَالَ: اسْتَبَّ
 رَجُلَانِ، فَأَحَدُهُمَا أَحْمَرٌ وَجْهُهُ أَوْ انْتَفَخَتْ أَوْ دَاجُهُ،
 فَقَالَ النَّبِيُّ عَلَيْهِ الصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ... فَذَكَرَهُ. ن ع عَنْ
 عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي لَيْلَى عَنْ أَبِي، د ت ط ب عَنْ
 عَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ أَبِي لَيْلَى عَنْ مُعَاذٍ.

*Innî le-a'lemü kelimeten lev kâlehâ le-ze-
 hebe anhü mâ yecidü lev kâle Eûzübillâhimi-
 neşşeytânirracîm zehebe anhü mâ yecidü.*

Buhârî, İmam Buhârî, İmam Müslim, İmam
 Ahmed b. Hanbel, Hâkim, Süleyman b. Su-
 rad'in radiyallahu anh dan rivayet eylemiş ki,
 Peygamber efendimiz şöyle buyurmuş:

Ben bir söz biliyorum ki, bu adam o sözü
 söylese, bu duyguları, hissiyatı ondan gider.
 Bu benim bildiğim o sözü o adam söylese bu
 duygular ondan çekilir gider.

Lev kâlehâ. Eğer dese ki; Eûzübillâhimi-
 neşşeytânirracîm. Racîm olan, taşlanmış, hu-

zur-u ilahiden kovulmuş olan şeytanın şerrinden Cenâb-ı Rabbül izzete sığınırım, Allah'a sığınırım dese gider bu duyguları, bu kızgınlıkları demiş.

Bunun sebebi de bu hadîs-i şerîfin vürudunun, söylenmesinin sebebi de şu;

Istebbe racülâni. İki adam bir birbirleriyle ağız dalaşına girişti. Sövüp sayıp, bağırup çağırmaya girişti.

Fe-ehadühümâ ihmarra vechühû. Bir tanesinin yüzü kıpkırmızı oldu sinirden.

Ve'n-tefehât evdâcühû. Yüzünün damarları şişti, fena kızdı.

Fe-kâle'n-nebiyyü sallallahu aleyhi ve selleme.

İşte onun üzerine Peygamber efendimiz dedi ki; bu adam, ben bir söz biliyorum onu söylerse bu kızgınlığı geçecek.

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm dese. Çünkü şeytan kızdırıyor. Hoşuma gitti Salih geçen gün. Biz Eagleby'e gidince, oradan dönerken sokakta üç dört delikanlı vardı. Bir tanesinin saçları tarzan gibi, omuzlarına sarı, boylu poslu efe bir şey belli yani. Tekerleklerde bir şey var gibi bir şey söyledi. Hani tekerlek patlakmış gibi vs. filan gibi yani. Bir söz söyledi.

Birkaç delikanlı var yanında. Onlar da gülüyorlar. Salih camı açtı. Sakin konuşuyor Salih. Sakin sakin konuşuyor. Ondan sonra tekere baktı bir şey yok. Ondan sonra çamurlanmış dedi galiba. İşte yine böyle şakalı güzel cevap verdi Salih. Mütebessim cevap verdi. Arabana iyi bak dedi. Çamurlu dedi. Çamurlarını sil dedi. Ona da güzel tatlı cevap verdi yani şey değil münakaşa çıkartacak gibi değil. Burada dedi arsa bakmıştık da, çamurlu yere girdik, ondan olmuştur dedi. Ondan sonra hava yumuşadı. Tebessümler ve şakalarla sonra tekrar görüşmek üzere dedi ayrıldı. Baktım sakin konuşması, belki ağız dalışına varacak olan, çünkü biz sakallı filanız, başörtülüyüz, bizi yadırgadı. Onun için şey yapıyor, sataşılıyor aslında. Ama camı açıpta sakin sakin, güleç yüzle konuşunca, ortam yumuşadı ve arkadaşlık havası oldu. Eğer sürüp gitseydik arkadan bir şeyler diyecekti, bu bağıran bu çağırın, bir şeyler söyleyecekti, mahallesinde birkaç arkadaş, kalabalıklar falan. Yumuşattı. Hoşuma gitti. Kızmamak, sakin konuşmak iyi oluyor diye düşündüm.

Allahu Teâlâ hazretleri hepimize güzel huylar nasip etsin. Kızgın gelen insanı bile yumuşatmak, kavga olacak yerde kavga çıkartmamak, gönül almak muvaffak eylesin.

El-Fâtîha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

